

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Podsekretarz Stanu
Anita Sowińska

DGO-OK.050.14.2025.IR
3811290.15224295.12284604
Warszawa, 05-06-2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na zapytanie Posła Pawła Sałka z dnia 20 maja 2025 r. w sprawie zbierania odpadów typu: tekstylia, odzież, obuwie (K10ZAP2486) uprzejmie przekazuję poniższe informacje.

Działania informacyjno-edukacyjne

Działania edukacyjne dotyczące selektywnej zbiórki tekstyliów zostały podjęte przed wejściem w życie nowych przepisów. Ministerstwo Klimatu i Środowiska aktywnie angażowało się w inicjatywy informacyjne i edukacyjne, których celem było zwiększenie świadomości społecznej na temat prawidłowego postępowania z tekstyliami jako odrębną frakcją odpadów. Prowadzone działania obejmowały różnorodne formy dotarcia do społeczeństwa – od projektów edukacyjnych dla młodzieży, przez promocję w mediach aż po konferencje prasowe i wywiady eksperckie. Aby ułatwić dostęp do najważniejszych informacji Ministerstwo przygotowało także specjalną podstronę internetową poświęconą selektywnemu zbieraniu tekstyliów, dostępną pod adresem: <https://www.gov.pl/web/klimat/tekstyla>.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska w 2024 r. było partnerem strategicznym projektu edukacyjnego EkoCentrum Punkt Zwrotny - przestrzeni edukacyjnej opartej na koncepcji pokoi z zagadkami edukacyjnymi (escape room). Projekt ten skierowany był głównie do młodzieży w wieku 12-18 lat oraz nauczycieli i obejmował m.in. tematykę gospodarki obiegu zamkniętego i cyrkularności, zrównoważonej konsumpcji, a także zasady segregacji odpadów – w tym również tekstyliów. Celem realizacji projektu było zwiększanie poziomu wiedzy i kształtowanie właściwych postaw oraz rozwój umiejętności obejmujących zasady zrównoważonej konsumpcji i korzystania zasobów naturalnych, gospodarkę obiegu zamkniętego oraz zasady segregacji odpadów.

W 2024 r. zrealizowano również kampanię edukacyjną w telewizji. W popularnych serialach, wejściach pogodowych „na żywo” i audycjach tematycznych tzw. felietonach w porannych programach telewizyjnych prezentowane były dobre przykłady w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami, w tym gospodarki o obiegu zamkniętym. Programy i tytuły zrealizowanych materiałów o tematyce związanej z tekstyliami:

- TVP Pytanie na śniadanie (TVP2) – 30.10.2024 – Idea GOZ – naprawy, współdzielenie, wypożyczanie;

Telefon: (+48) 22 369 29 00
info@klimat.gov.pl
www.gov.pl/klimat

ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa
Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Działamy zgodnie z EMAS - zarządzając instytucją, dbamy o środowisko

- TVP Pytanie na śniadanie (TVP2) – 6.11.2024 – powrót do dobrych praktyk - produkt w obiegu – repasacja, naprawy;
- TVP Info wejścia pogodowe na żywo – 27.10.2024 – Gospodarka obiegu zamkniętego;
- Dzień dobry TVN (TVN) – 27.10.2024 – Ekocentrum – wpływ szybkiej mody na środowisko[;]
- Dzień dobry TVN (TVN) – 8.11.2024 – Kawiarenka naprawcza zgodnie z ideą gospodarki o obiegu zamkniętym GOZ;
- Prognozy pogody w TTV – 29.10.2024 – „Sklepowisko” – sklep charytatywny w Warszawie i dawanie drugiego życia rzeczom;
- Prognozy pogody w TTV – 12.11.2024 – Szkoła w Łodzi – Reuse w modzie i ogrodzie – przerabianie odzieży;
- Życie na kredycie mini audycje TTV – odc. 3 premiera 8.11 – „Nie kupuję wymieniam”.

Dodatkowo od początku 2025 roku Ministerstwo aktywnie odpowiadało na liczne zapytania redakcji i mediów dotyczące nowego obowiązku selektywnego zbierania tekstyliów. Informacje te były przekazywane m.in. przez Interię, PAP, WP Finanse, Dziennik Gazetę Prawną, Radio Lublin oraz Polskie Radio 24 i TVP2. Ponadto 13 stycznia 2025 r. zorganizowano konferencję prasową z udziałem wiceministry Anity Sowińskiej, podczas której szczegółowo przedstawiono zasady selektywnej zbiórki tekstyliów. Temat ten był również poruszany w licznych wywiadach telewizyjnych i radiowych m.in. Polskie Radio 24, Panorama TVP 2, PAP, Boot camp – akcja „Wiosenne porządki” na wybrzeżu wiślanym.

Definicja tekstyliów i zasady segregacji

Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach¹ nakłada obowiązek selektywnego zbierania tekstyliów i odzieży w ramach PSZOK. Niemniej jednak gmina może zorganizować zbieranie tekstyliów oraz odzieży w inny sposób, taki który będzie najbardziej odpowiadał preferencjom jej mieszkańców np. poprzez kontenery na tekstylia, akcyjne zbieranie w workach „door-to-door” lub poprzez organizację wymienionych wcześniej inicjatyw. Decyzja o dodatkowych formach zbierania odpadów tekstyliów jest samodzielną decyzją każdej z gmin. Odpady tekstyliów i odzieży, które są zużyte, ale nadające się do recyklingu powinny być oddawane w ramach PSZOK (ew. odbierane w inny sposób określony przez gminę). Należy mieć na uwadze, że w regulaminie utrzymania czystości i porządku każdej gminy powinny zostać określone szczegółowe zasady segregacji poszczególnych tekstyliów i odzieży. Zasady takie obowiązują na terenie danej gminy, a podczas ich określenia powinien być wzięty pod uwagę przede wszystkim dalszy sposób zagospodarowania poszczególnych frakcji odpadów.

Tekstylia to nie tylko ubrania, ale także m.in. pościel, firany, ręczniki, dywany, galanteria skórzana, a nawet pluszowe zabawki. Zgodnie z unijnymi regulacjami oraz nowelizacją ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, obowiązek selektywnej zbiórki obejmuje szeroką gamę produktów tekstylnych, które po zużyciu stają się odpadami. Kluczowe jest, aby były one czyste i suche. Ubrania zanieczyszczone, zbutwiałe, spleśniałe itp. mogą być niemożliwe do poddania recyklingowi.

¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 399 z późn. zm.

Dostępność punktów zbierania odpadów tekstylnych

Obecnie każda gmina ma obowiązek zapewnić przynajmniej jeden PSZOK przyjmujący odpady tekstylne. Dodatkowe formy zbiórki – np. kontenery uliczne, zbiórki door-to-door czy punkty wymiany odzieży – mogą być organizowane fakultatywnie. Ministerstwo rekomenduje gminom rozszerzanie takich rozwiązań i współpracę z organizacjami charytatywnymi i firmami przetwarzającymi tekstylia. Ponadto w resorcie rozpoczęto prace nad projektem nowelizacji przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach – jest on na etapie uzyskiwania wpisu do wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów. Zakres zmian oraz przyjęte propozycje rozwiązań w projekcie obejmują m.in. zwiększenie dostępności PSZOK-ów. Proponowane rozwiązanie jest zgodne z kierunkami działań w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz kształtowania systemu gospodarki odpadami, określonymi w Krajowym planie gospodarki odpadami 2028.

Obowiązek dowozu tekstyliów do PSZOK

System gospodarki odpadami komunalnymi został zaprojektowany z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych frakcji. W przypadku odpadów tekstylnych ich odbiór „sprzed posesji” mógłby prowadzić do zanieczyszczenia materiału i w efekcie – do utraty jego wartości do recyklingu. Tekstylia są materiałowo zróżnicowane, często zawierają elementy skórzane, metalowe lub plastikowe, a ponadto są wrażliwe na zawilgocenie i inne warunki, które obniżają ich jakość jako surowca wtórnego, stąd też nie są objęte regularnym systemem odbioru sprzed nieruchomości.

Nie są to również odpady powstające z dużą częstotliwością w gospodarstwach domowych, dlatego ich odbiór w trybie regularnym, jak w przypadku bioodpadów czy opakowań, byłby nieuzasadniony ekonomicznie. Z tych względów ustawodawca przewidział, że odpady tekstylne powinny być przekazywane do Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) lub innych punktów wyznaczonych przez gminę.

Jednocześnie należy podkreślić, że gminy mają możliwość dostosowania systemu zbiórki do lokalnych potrzeb i mogą – jeśli uznają to za zasadne – organizować także inne formy zbiórki tekstyliów, np. mobilne punkty czy kontenery uliczne. Decyzja w tym zakresie należy do gminy i powinna uwzględniać zarówno koszty, jak i jakość zbieranych odpadów oraz możliwości zagospodarowania zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami i uzyskiwania wymaganych poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych.

Jaki procent tekstyliów poddawany jest recyklingowi

Zgodnie z analizą Dynamic Probabilistic Mass Flow Analysis (DPMFA)², przeprowadzoną przez Joint Research Centre Komisji Europejskiej, w UE jedynie ok. 25% tekstyliów zebranych selektywnie jest kierowane do recyklingu, przy czym dominują zastosowania „open-loop” (np. jako materiały izolacyjne, wyściółki), natomiast

² <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC135003>

pełnowartościowemu recyklingowi włókno-włókno poddawane jest 1% zebranych selektywnie odpadów tekstylnych³.

Przemieszczanie odpadów tekstylnych między krajami UE

Odpady tekstyliów – o ile są to komunalne odpady nie niebezpieczne, sklasyfikowane pod kodem B3030 (odpady tekstylne z tzw. „zielonej listy”) i przeznaczone do odzysku – nie podlegają procedurze uprzedniego pisemnego zgłoszenia i uzyskania zgody, lecz jedynie ogólnym obowiązkom w zakresie informowania, zgodnie z art. 18 rozporządzenia (WE) nr 1013/2006 (obowiązującego jeszcze do dnia 21 maja 2026 r. na podstawie art. 85 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2024/1157).

W praktyce oznacza to, że dane o takich przemieszczeniach są gromadzone przez podmioty uczestniczące w transporcie ww. odpadów (np. przewoźników, odbiorców), a nie trafiają automatycznie do zasobów Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

Należy zauważyć, że podczas Konferencji Stron Konwencji Bazylejskiej (COP17) przyjęto program pracy Otwartą Grupę Roboczą (Open-ended Working Group - OEWG) na lata 2026-2027. Wypracowany tekst kompromisowy zawiera m.in. działania w zakresie tekstyliów. Zgodnie z decyzją BC-17/21, COP17 zwrócił się do Stron i obserwatorów o przedstawienie do 15 listopada 2025 r. informacji i danych dotyczących doświadczeń, wyzwań i kosztów związanych z handlem używanymi tekstyliami i odpadami tekstylnymi oraz poglądów na temat tego w jaki sposób można rozwiązać problem transgranicznego przemieszczania odpadów tekstylnych i gospodarowania tymi odpadami. Sekretariat Konwencji, na podstawie otrzymanych informacji przygotowuje sprawozdanie na temat możliwych opcji dostępnych w ramach Konwencji Bazylejskiej w odniesieniu do używanych tekstyliów i odpadów tekstylnych. Sprawozdanie zostanie rozpatrzone na piętnastym posiedzeniu OEWG.

Z wyrazami szacunku

Anita Sowińska
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

³ ENV/EPOC/WPRPW(2023)12/REV2